

Rek. 20/2015/miljø D 2015

Tidligere nummer
Behandles i

A 1658/miljø
Utvalget for et bærekraftig Norden

Utvalget for et bærekraftig Nordens betenkning over
Pantavtale mellom Finland, Sverige og Åland

Forslag

Utvalget for et bærekraftig Norden foreslår, at

Nordisk råd tar meddelelsen til etterretning og anser *Rek. 20/2015 Pantavtale mellom Finland, Sverige og Åland* som *ferdigbehandlet* for rådets del

Bakgrunn

Rekommandasjonene har følgende ordlyd:

Nordisk råd rekommanderer regjeringen i Finland, Sverige og Åland
at i samarbeid med de respektive nasjonale pantorganisasjoner
å pålegge pant på bokser som forhandles på ferger mellom landene

Meddelelse fra landenes regjeringer

De eksisterende insamlingssystemen av dryckesförpackningar har åstadkommit en hög insamlingsgrad och ökat materialåtervinningen av högklassiga förpackningsmaterial. Enligt en finsk utredning returneras även dryckesförpackningar som inköpts på färjorna i en hög grad trots att de inte är pantbelagda. Detta minskar nedskräpningen och ökar återvinningen av förpackningsmaterialet. Till detta bidrar att insamlingssystemen utvecklats för att göra det enkelt för konsumenten att återlämna burkar och flaskor. Det går att inlämna även icke pantbelagda burkar och flaskor i insamlingsautomater i eller i insamlingskärl för små metallföremål och plast, vilka kommunen eller fastigheterna handhar, såsom lagstiftningen förpliktigar dessa till. Incitamentet för konsumenten består i en minskad volym hushållsavfall och därmed minskat tryck på avfallshanteringsavgifter. Även ökad informationsspridning och medvetenhet om nyttan av materialåtervinning påverkar beteendet.

Mellan Finland, Åland och Sverige seglar rederier som är registrerade såväl i dessa länder som i Italien, Estland och Ryssland, och en del av färjorna trafikerar även till Estland, Lettland, Ryssland. Ett enhetligt pantsystem skulle medföra att emballagen borde gå att returneras till de länder dit rederiernas färjor trafikerar. Bl.a. detta, och övriga tekniska och fiskala frågor gör att nyttan av ett enhetligt pantsystem inte

skulle täcka de ökade kostnaderna, och det inverkan på den redan nu höga insamlingsgraden är ytterst osäker.

De på färjorna konsumerade dryckernas emballage omhändertas av rederiet, som har ansvaret för en fungerande avfallshantering inkl. avfallssortering för hela verksamheten. Den konkreta verksamheten sker i samverkan med hamnarna dit färjorna trafikerar.

Den finska, svenska och åländska regeringen anser därmed att rekommendationen är uppfylld.

Utvalgets synpunkter

Utvalget for et holdbart Norden uttrykker kritikk av at det har tatt regjeringene i Sverige, Finland og på Åland over ett år å svare på rekommandasjonen.

Utvalget noterer at regjeringene i Sverige, Finland og på Åland ikke vil følge opp på rekommandasjonen. Som forklaring henvises det et at innsamlingen av drikkevarer pakninger er på et tilfredsstillende nivå, også for pakninger som ikke er pantlangt i ferjetrafikken mellom Sverige, Åland og Finland. Dette til tross for at Nordisk ministerråd i en rapport i 2012 (*Cost-benefit* analyse av ett gemensamt nordisk pantsystem, side 25) viser at en betydelig andel av ikke pantlagte forpakninger, som selges ombord i ferjene havner utenfor innsamlingssystemet, og at det derfor går verdifullt material tapt med en uønsket miljøeffekt som resultat.

Videre vises det i meddelelsen til generelle praktiske og juridiske utfordringer, som vanskeliggjør en kostnadseffektiv løsning i linje med det som nordiske råd rekommanderer. Av meddelelsen er det svært å bedømme presis hvori disse praktiske og juridiske utfordringer ligger.

Utvalget mener derfor at de ovennevnte forklaringer på Sveriges, Finlands og Ålands regjerings holdning ikke er fyllestgjørende som argumenter for ikke å følge rekommandasjonen. Men utvalget gjør den bedømming at opprettholdelse av rekommandasjonen, med ønske om ytterligere forklaringer og politisk dialog herom, ikke vil ha den ønskede effekt, å styrke den sirkulære økonomi i Norden.

Helsingborg, 27. juni 2017

Hanna Kosonen (cent), Formand
Jan Lindholm (MP)
Karin Gaardsted (S)
Ove Bernt Trellevik (H)
Staffan Danielsson (C)

Susanna Koski (saml)
Suzanne Svensson (S)
Thomas Finnborg (M)
Valgerður Gunnarsdóttir (Sj.)